

Isand Krusberg

Ühe nr. 10 morda

MEIE MATS

Callinn, Harju t. 45 ♦ Ilmub 2 korda kuus ♦ 19 aastakäik ♦ 1921. Mai, 28 ♦ Nr. 17 (294)

„Kui sa rumal waras oled, siis saad paar kuud türmi, kui sa tark waras oled, siis saad paar kuud puhkust!“

Tellimise hind:

1 kuu — postiga 35 mk.

1 " — postita 33 "

Wäljamaale 70 mk. kuus

MEIE MATS**Erapooletu nalja ja pilkeleht
Ilmub 2 korda kuus. XIX a.****Toimetus ja tallitus: Harju t. 45
Tallinnas**Tarvitamata jäänud kirjatõid
kogasi ei saadetaSaadetawatel kirjatõudel peab
saatja täielik aadress olema**Hirmul on suured silmad**

ehk

wahel nuhtleb Jumal ka kiriku wõormündrit.

Jutt lähemast minewikust.

A. Sakalan.

2. järg.

„Aga... hm... noh, waat, selles „tööstuses“ peab ka oma „tegewusekapitaal“ olema,“ ütles Jüri, peale „kaubalepingu ratifitseerimist“, milles tähtsist osa mängis kõhukas „põllumees“, mis Mardi taskust päewawasgele ilmus, „ja sellepärast ei ole mul võimalik seda summat terweniste sulle kohe korruga ära maksta?.. Aga, tead,“ ütles ta äkki elawalt, nagu head nõu leides, „weel parem: ma annan sulle weksli seitsmeteistkümne tuhande peale — siis on asi kindel!..“

„Weksli... hm... aga ega weksli pease...“

„Ei, weksli peale ei märgita midagi muud, kui et mina sulle nii suure summa wõlgu olen...“ sõnas Jüri, Mardiile ette jõudes.

„Ja et sa täiesti kindel wõid olla, siis laseme weksli niisuguse kirjutada, et sa selle igal ajal üles wõid ütelda.“

„Noh, kui sa käemehe leiad, kes weksli eest wastutamise oma peale wõtab, — siis minugi poolest!“ leppis Mart.

„Ma lähen nüüd kohe kämmeest otsima... Kui ta leian, siis tulen temaga teile, kust siis otsekohe notariuse juurde lähme?“

„Hea küll siis. Aga waata, — et sa meie kaubast kellelegi sõna ei lausu!“

„Oh ei, ei... Sellega teeksin ma ju iseendale kõige suuremat kahju!..“ rahustas Jüri ja mehed lahkusid.

X.

Käaba Jüri oli sugulane, tädipoeg, Altoa Andres, wäikse talukoha omanik — ja peale muu iseloomu poolest juur „tükimees“. Tema poole pöö-

ras Jüri endale oma plaani täidesaatmises abiliist otsima.

Andres oli Jüri plaanide südamest peri ja tundis juba ette lõbu wingerpussi üle, mille ohwriks Wanakaewu Mart pidi langema. Ta pakkus Jürile oma kaasabi ka edaspidiseks kui waja, kuid Jüri arwas, et sellest küllalt saab, kui ta temale tänasekski abiks on.

Hobune rakendati ette ja sõideti Wanakaewule. Mart oli juba kaasatulemiseks walmis ja sellepärast sõideti aegawiitmata edasi, notariuse poole, kes janneks kodust kätte saadi. Notarius kirjutas weksli walmis, Andres kirjutas käemehena alla — ja asi oli korras.

Kui mehed notariuse kantseleist wälja tulid, kutsus Jüri Mardi wäheheseks nelja silma alla.

„Ma usun,“ ütles ta pool sofistades, „on wiist kõige parem, kui nüüd kohe teilt läbi sõidame ja „wabriku“ ära wiime... Ah, näh...“ lihas ta, Mardi imestust nende sõnade juures nähes, wabandust paluwal toonil juure: „umustasin ütlemata, et Andresele asja kogemata üles rääkisin... Pidin ikka küll salajas hoidma, aga tont teab, kuidas see nii läks!.. Aga, noh, ega sellest ka midagi pole — sest Andres on tuntud mees ja pistab isegi kui juhtub „jussikehe pintsli“ — sellepärast pole teda waja ka harta!..“

Mardiile ei meeldinud küll see, et Andres asjas kolmandaks kaasteadjaks sai, ent ta leppis siiski sellega. Pealegi — „wabriku“ omanik polnud ju enam tema, waid Jüri, ja see wõis oma „ettewõtte“ üle „informeerida“ nii mitut isikut, kui ise heaks arwas. Temal, Mardiil, oli weksel seitsmeteistkümne tuhande peale taskus, mille kättesaamist kindlustas terve Altoa Andrese warandus — ja asi sellega.

Mehed sõitsid Wanakaewule. Siin andis Mart „wabriku“ Jürile üle — Andrese juuresolekuil. „Wabrik“ asetati Andrese wankrite ning Andres ja Jüri sõitsid minema. Mart aga läks kallihinnalised paberid teatud panipaika asetama, millest meid kord eespool kõne oli.

XI.

Sellest päewast, mil Wanakaewu Mart oma „eluwce-wabriku“ Kääbu Jürile „üle andis“, oli juba umbes kaks kuud ajamerre kadunud. Aga tšhekiwiin ei ilmunud ikkagi weel nähtawale.

Selle tõttu oli aga Kääba Jüri enese nende kahe kuu jooksul juba „haljate oksate“ suutnud upitada. Oma endiste „kaubaagentide“ suust, kes ka Jüri poole üle olid läinud, kuulis Mart, kui hästi Jüri niisu õitses... Ta keetis „eluwett“ ööd kui päewad ja talle tuli raha sisse nagu raba, sest taewataadi armust oli suwi wäga soe ja wihmata ning sellepärast wajas pea iga meestefoost waba-riigi kodaniku kõriõlm „niisutust“... Ning et Jüri end näitas omas tegewuses mehena, kes „ise elas ja ka teisi elada laskis“, s. t. arusaadawast öeldult, et ta mõistis, kui kosutaw on piisk mõnusat „märjukesest“ janurikkal ajal ja sellepärast seda „piiska“ ka kellelegi ei keelanud, siis ei olnud senini ka mingi „ettenägemata takistus“ tema edukale „töötamisele“ oma „veto't“ peale pannud...

Kuna Kääba Jüri käsi nii hästi käis ja ta üleüldse wõetult, oma olukorraga rahul wõis olla, ei wõinud sedasama Wanakaewu Mardi kohta mitte ütelda. Tema oli Jüri tegewust juba algusest jälgima hakanud tundmuslega, mida nimetawad hingeteadlased kadaduseks. Ja iga uue teatega Jüri tegewusest juurenes ja süwenes see tundmus Mardi hinges, kuni ta lõpuks otse kehaliseks piimaks muutus.

Mart otsis pääfeteed sellest piinast wabanemiseks ja wõttis kord nõuks abiotsimisega — politsei poole pöörata... Ent selles kawatsuses tuli keelduma teda asjaolu, millega Martil „wabriku üleandmise“ juures mitte meelde ei olnud tulnud rehkendada — küll aga oli seda, nagu ta nüüd oletada wõis, Jüri teinud: — et „üleandmise“ juures kolmas isik pealtnägijana juures wiibis!.. Ja sellepärast pidas Mart paremaks sellest kawatsusest loobuda...

Siis kawatses ta (ta oli aja jooksul, mil ta ise enam samagomniheetja ei olnud, oma möödane- nud elu kärelda rewideerimise alla wõtnud ja otsusele tulnud, et see tegewus, mille edasijatkajana nüüd Jüri esines, ikkagi üks hirmus, ülekohtune ja jumalawastane asi on — ja selle tõttu „meelt parandanud“...) nagu uppaja olekorrest kinniharates, Jürit manitsema minna, et see enda hinge- kehe peale ka mõtleks ja sellest patusest tegewusest loobuks... Sel otstarbel studeeris ta piibli ja kõik teised sarnased autoriteetlised raamatud läbi, et neis leiduwate wägewamate lõõksõnade abil Jüri patu-

poris rübelewat hinge tümaks teha... ent loobus, kui ta ju selle sihiga Kääbule walmistas minema, ka sellest kawatsusest, üsna õieti oletades, et sellest wist küll wähe tulu saaks olema...

Nüüd jäi üle weel ainuke rahustus Mardi piinas waewlewale hingele — wekslit sisse nõuda... Ja seda tahtiski ta peatselt teha... aga siin tuli wähele sündmus, mis ka sellestki kawatsusest halastamatalt kriipsu läbi tõmbas...

Ühel ilusal hommikul tuli Kääbu Jüri, nagu näha wõis, wäga rõhutatud meeleolus, mida ta aga, kuigi see tal halwasti korda läks, warjata püüdis, Wanakaewule ja nõudis Mardiga nelja silma all rääkida. Mart saatis tema tahakambri ja keeres ukse lukku.

Siin langes Jüri jõuetult toolile ja kattis näo kätega kinni. Mart waatles teda waikides ja tundis kuidas ta südames mingi suure rõõmuse aim, seni alles kujunematul põhjusel, esimesi warisewaid akkorde lööb...

Wiimaks tõstis Jüri pead...

„Minu juures käis eila politsei...“ ütles ta, püüdes selle juures mitte Mardi peale waadata...

Mart tundis kuidas ta süda rõõmu pärast jahmatas!..

„Mul oli parajasti „tegu“ käsil...“ kõneles Jüri edasi, kui Mart midagi ei lausunud. „Wiidi ära... kõik: „wabrik“, wiin... Tehti protokoll... Mul tuleb 30.000 trahwi maksta... peale kauba weel kinni istuda...“

Mart oli oma rõõmusest juba niikaugele toibunud, et kõneleda wõis.

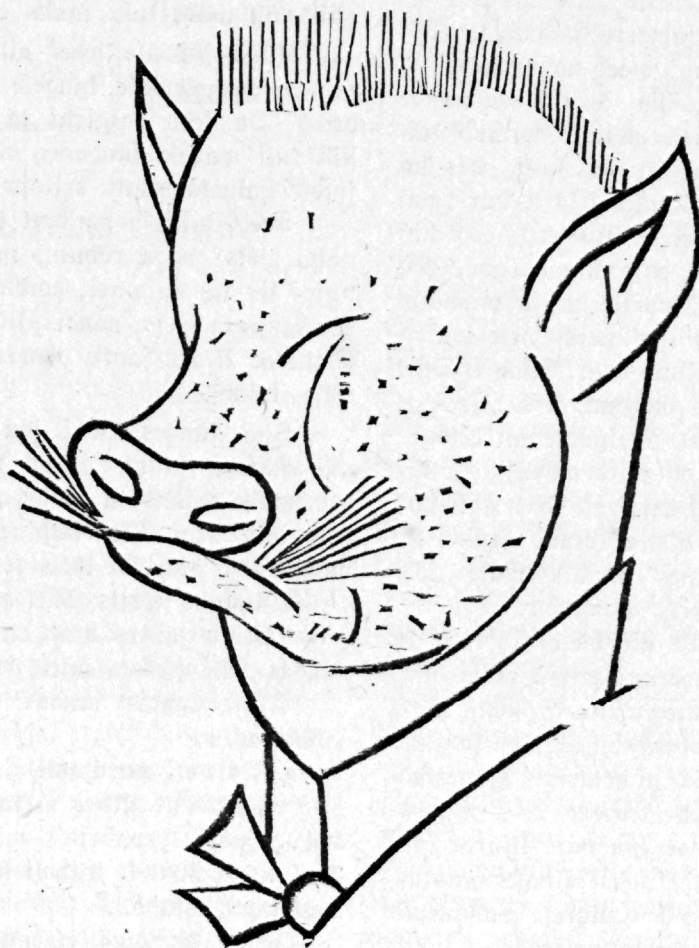
„Armas wend,“ ütles ta, „meie peame tänu- lise meelega kõik katsumised ära kandma, mis meile peale pannakse!.. See on tuleproow meie hingele... Meie peame ka kõige raskemate kaotuste juures ütleva Hiioopi sõnadega: Isjand on annud, Isjand on wõtnud — tema nimi olgu kiidetud!..“

Jüri tegi kui ei oleks ta neid sõnu kuulnudki...

„Mina tuln sinu juure...“ ütles ta. —

„Sest sina hukutasid mind sellesse õnnetusesse... sellega, et mulle selle „wabriku“ müüsid... Sellepärast nõuan mina, et sina wähemalt poole trahwi, 15.000, oma kanda wõtad!..“

„Mina?!“ otse kui kiwines Mart. — „Ei, armas wend, seda ära nõua!.. Sest öeldud on: igaüks kandku oma risti, mis talle peale pandud!.. Ja pealegi... ei mäleta mina, et ma sulle kunagi midagi müünud oleksin... weel wähem siis wiina- wabrikut...“

SAU ER.

kuulus mustakunsti professor.

„Siis pean ma küll Altoa Andrese abil seda sulle aitama meelde tuletada!.. Kuid muidugi mitte siin..“ ütles Jüri, tõusis ja lähenes uksele.

„Pea!..“ hüüdis Mart kähisedes. „Kuhu sa lähed?..“

„Altoale, ja sealt — politseisse!..“
Mart oigas nagu surmahädas.

„Ma annan sulle vekslit tagasi!“ hüüdis ta meeleheitlilt otjust tehes.

„Vekslit? .. Jah, vekslit annad sa ikka muidugi tagasi!.. Aga 15.000 marka ikka veel peale selle!..“

Mart sattus hullustusetuiju..

„Röövel!.. Kõriloikaja!.. Neetud pasatski!.. Ma ei anna sulle punast krossi!.. Mine!.. Kasi!..“ karjus ta, igasugust kristlikku alandust unustades...

„Noh, hea küll!..“

Jüri pööras ukse juurde.

„Nagu näib, meeldib sulle terve waranduse ära konfiskeerimine enam!..“ ütles ta lõikava pilkega. „Ja mõni aeg wangisistumist!.. Noh, nägemiseni siis, võib olla ühises putkas!..“

„Seija!..“ karjatas Mart meeleheitlilt, hirmuhigi otsaelsel, Jüri sõnade mõjust. „Ma annan sulle wiistuhat!..“

„Ei!..“

„No kuus ... seitse ... kümmetuhjat!...“ hüüdis Mart otse nuttes. „Ole ristiinimene — halasta!..“

Jüri jäi mõttesse...

„Noh, olgu siis!..“ otjustas ta. „Ma võtan 20.000 siis peale oma kanda... Kääba urtsik lähed muidugi haamri alla ... eks tema eest ka midagi saa...“

Mart tõi püürsilmil ja värisewail sõrmil weksli ja kümmetuhjat marka raha.

Jüri pistis toodangu tasku.

„Jah, eks me pea püüdma nurisemata ära kannatada, mis meile peale pannakse!..“ ütles ta selle juures, Mardi peale waadates, kes nagu kurbtuse, wiletsuse ja õnnetuse allegooriline kehastus seal seisis, tõsiselt ja trööstivalt pooliti endale, pooliti temale. „Ka kõige raskemate kaotiste juures peame, nagu ennist ütlesid, alandlikult ütlema Hiiope sõnadega: Isjand on annud...“

Mart ei kuulanud lõpuni, waid tormas toast välja... Jüri järgnes temale. — — — — —

Mart tormas tagasiwaatamata metsa, kus ta ühe põõsa alla maha langes, näo samblasje toppis ja seal seni liikumata maas lamas, kuni päike juba looja minema hakkas ja õhtune jahedus omi warjusi maa peale saatis. Siis alles tõusis ta püsti ja hakkas tuikudes kodu poole sammuma.

Teel, mida mööda ta sammus, ei olnud näha liikumas ühtegi hingelist. Alles kui ta ju kodu ligidale jõudis, tuli talle keegi vastu. See oli kohaline politseikordnik.

Mardi peas tärkas mingi mõte.

Ta teretas politseikordnikku, kes jutukas mees oli ja kohe seisatama jäi. Peale mõnesõnalise jutujutamise küsis Mart, kas politsei käis eila Kääbal.

„Jah,“ wastas kordnik, natu imestanult selle küsimuse üle, „ma ise käisin. Jüri oli nimelt läinudaastane tulumaks wõlgu ja peale selle wõlgnes ta ka wallakasfasse, ja et kuulda oli, et ta siit ümbruskonnast lahskuda tahab, siis...“

Kordnik ei lõpetanud, waid wakis kohkunult, sest Mart karjatas kolemetssikult, pigistas hamaste wahelt ühe „kurradi kurrat'i“ ja tormas kui hullumeelne ülepeakaela minema... Koju jõudes tormas ta tupp, haaras warnast püksirihma ja ronis fanaatikeri waimustusega redelit mööda üles laugile... Siin tegi ta rihma ühte otja silmuse, köitis teise otja saarikatala külge... ning tahtis pead juba silmusesse pista — — — kuid tuli otsejale, et sõberduse tühise asja pärast head püksirih-

ma, mis praegu vähemalt oma sada marka mak-
sab, raisata ei maksa... Selle otjuse tagajärjel
ronis ta laudilt alla ja hakkas kohast nõriotsa
otjima. Tükiaegse tüütu otjimise järele kõlbulikku
nõriotsa mitte leides haaras ta naisel, kes talle
juhtumisi wastu trehwas, karwust kinni, tõmbas
ta põrandale pikali ja hakkas temale poomiseks
kõlbmatu kõieotsaga oma pühakirja peal põhjene-
wat abikaasalikku ülewõimu tõendama...

16.VII.20.

—o—

SALAKAUP.

Eesti piirituse wäljawedu salakau-
bana Soome on kohutawalt kas-
wanud.

Ajalajest.

Isjand Lutikas oli peale paarikuulist ümber-
hulkumist mööda meie ametiautusi saanud wälis-
ministeeriumilt wäljamaa passi Soome ning otjus-
tas nüüd ajawiitmata lühikeseks ajaks kodumaalt
lahskuda, et kui ärimees wennasrahwa maal sibe-
meid luua sealse ärilmaga. Jätnud naise ja las-
tega jumalaga, astus ta laewalaale ühes pakkidega
— ja neid oli rohkem kui kaksteist puuda. Kolm
ülkonda, magadisriided ja nädali söögimoon moo-
dustasid terve tema bagaasi, — pooletoobine li-
kööri pudel juure arwatud, mida oli pistnud sõber
sadamasillal jumalagajätteks piisku. Iseenesest ei
oleks temal mõttesse tulnud joowastawaid jooki
kaasa wedada, kuid nüüd oli ta selle pooletoobilisega
päris rahul. Ja merehaiguse korral wõib seda ars-
timise abinõuna õige otstarbekohaselt ära kasu-
tada. Nagu hirmutuseks tõusid idapoolsel taewa-
serwal kohutawad pilwed, nagu reasoldatid kiir-
marjil Tallinna poole marssides, tuues kaasa maru
ja möllu. Jõudes Naissaare taha olid wetewood
juba pahurpidi kistud ja Soome purjetaw laew
tegi koomilisi hüppeid lainetel. Lähenedes Soome
kallastele, tühjendas isjand Lutikas oma kajutis
pudeli ja pakkis lahtikistud bagaasi kolme-nelja-
puudalise pakkki. Kaldale jõudes mindi tollima-
jast läbi, kus ametnikud rewideerisid reisirijate kraa-
mi. Ja keegi tülise isjand wajutas oma lihawa kää-
Lutika õlale, sõnades: „Teie olete kui salakauba-
wedaja arreteeritud.“ Mända jaoskonda.

Teisel päewal oli Soome päewalehes sõnum:

„Eila tabati sadamas Eesti ärimees Lutikas,
kes purujoobnuna enda siiskonnas Eesti piiritust
Soome tahtis wedada. Asjale anti seaduslik käik.“

Leon Hart.

—o—

Neetud miljonid.

Henrik Saar'e (Kiwilombi Jnts'i) naljajutt.

Oli warasui pühapäew. Päike naeratas pühata nädoga, kui äripäewiti. Uulitsatel liikusid inimesed, nähtawasti, et mitte käimist unusta: ei näinud olema ei kiiret, ei sühti. Kuib neid takistati — siin ja seal astusid nende ette märgikeste müüjad kooliõpilased naiivnägudega — kojati wigastatud sõdurite heaks.

Tuhakulmu-Mart oli jeni puutumatast märgimüüjatest mööda tulnud — lapserott tohib siis teemale märgikest rinda panna, kui Mart ei taha.

Kuid neid märgikestega kiusajaid on nii palju! Nagu jääska.

Jälle tulewad kakks, seekord kaunis pikka kaswandikku.

Mart näeb, kuidas keegi suuremeelne linna-lane wiiekümnepennilise poole korjanduskarpi paneb ja ise sõnab: „Teise poole panin juba ühte teise karpi — küll pärast üles leiata, ja kleepige kokku.“

„No mina annetan ka midagi,“ mõtleb Mart, „siis saan nendest kimbutajatest kord lahti.“

Jõuawadki märgikeste müüjad Mardi ette.

„Tohib teile märki rinda panna,“ küsib märgikeste neiuke.

„Tohib küll. Mina luban,“ wastab Mart.

Kui märk rinnas, võtab Mart uhke käeligtusega rahakoti wälja ja hakkab sellest margalift otsima. Ei leia aga. Ei ole ka kosmelist ja wieline on Mardi meelest juba palju anda. Wiimaks leiab ta, mis anda. Ühes rahakoti sopeses on mitu kerenskit, neljakümnerublaisi. Mart hakkab, kas anda üks ära wõi — seal leiab ta teiste wahel ka ühe kahekümnerublaise kerenski ja annab selle, ennast trööstides: „Ega's nad wiist enam hinda lähe.“

Märgikeste müüjad wangutawad pead ja lähewad edasi — on ju inimeste meelusi niisama palju ja nii mitmet feltji, kui koera tõuge.

Nüüd ei tohi keegi enam märgikesega tülitada — Mardiil on „order“ rinnas ja wõitjana läheb ta kõigist märgimüüjatest mööda.

*

Puruwäsinuna on Mart koju jõudnud ja magama heitnud. Seal näeb ta unes: keegi puujalaga mees kaabib oma karguga aias õunapuu ligidalt maa seest wälja tema rahakasti. Hirmub ja ärkab üles.

Mardiil on tunne nagu oleks aias tõesti keegi, kes teada saanud, kus tema kuldrahad ja tahaks neid wälja kaewata. See tunne paisub hirmuks, painawaks kohutiseks.

Mart näeb oma hirmufilmaga, kuidas wõõras aeda tuleb ja kaewama hakkab.

Mart peab hinge kinni... Aga wast ongi jeeunenägu hea waimu näpunäide, et kuib waja warga eest ära tuua.

Ja ei saa Mart enne rahu, kui ajab riided selga ja läheb aiaist maa seest kusda ära tooma.

Wäljas on pime. Nii kui Mart õue astub, tundub nagu waataksid teda pimedusest tuhanded silmad.

Ta hakkab kullaauku lahti kaewama. Wõtab labidatäie, teise, kolmanda...

Mida enam labidat ta wõtab, seda suuremaks paisuwad pimeduse silmad ja nagu salawihja keewad huuled. Mart tardub ikka enam ja enam.

Neljanda labida wõttega tundub juba kast. Seal käib mingisugune sahin läbi okste.

Mart kohkub. Süda jääb silmapiguks seisma. Otja ette nireseb higi.

Weel ei saa ta toibuda, seal karjub keegi jüdanilõhestawa häälega:

„Ai, ai, ai!.. Ai, ai, ai, ai!!.“

Nüüd sai Mardi süda nagu rabatud. Pimedus awab igalt poolt oma suud, tahtes teda neelata.

Labidat maa sisse jättes katsub Mart, et ta toa poole põgenema saab. Ja mida enam samme ta jookseb, seda lähedamal tunduwad pimeduse wõimud.

Korraga haarab keegi jalust ja Mart kukub.

„Jssa meie,“ kogelewad ta huuled, aga enam ei tule talle sõnu meelde, pole ta ju kaul ajal palwetand.

Ta rabeleb üles, tõmbab ruttu käega ühe põõsast kriimustud näo ja jookseb maija.

Toas alles tundub tal, nagu oleks nüüd alles wäljas pimeduses lahti pääsenud möll.

*

Hommikul läheb sulane talli poole ja laulab:

„Meri oli wahtus,
wiin aga lahtus,
worsti portsjon laual jahutus...“

Seal astub ta kogemata jalaga wirtsalompi ja hakkab wanduma. Wiimaks wõtab ta nõuks seda lompi talli ukse eest eemale juhtida.

Ta läheb rehe ette labidat otsima. Seda ei ole seal. Ta waatab igale poole. Juhtumisi, nagu lootusetu otsimisel ikka, waatab ta ka aeda ja näeb, seal labidas puu juures maa sees püsti ja ümber wärskelt kaewatud muld.

„Hm. Peremehele on seal wist rahaauk olnud — ei tea, kes selle noosi sealt on wälja toonud, kas peremees ise wõi mõni waras.“

Ta läheb tупpa ja ajab, pärast suurt hirmu wiimaks magama jäänud, peremehe üles:

„Peremees, keegi on öösel meie labida ära warastanud. Ma mäletan, et ma eila õhtul ta rehe ette panin. Wast on midagi weel ära warastatud.“

Walguna tuleb peremehele öösi juhtumine meelde ja ta jahmatab. — Wast ongi kuld ära!

„Mine ruttu talli, waata, kas hobused alles!“ hüüab ta sulasele. Ja kui see wälja läinud, ajab akna pooled lahti ja lippab aeda.

Wälja jõudes ja tallile liginedes waatab sulane aia poole tagasi ja näeb, kuidas peremees labida poole silab.

Sulane jookseb ruttu talli juures ära ja tõtab peremehe poole.

Peremees on parajasti kasti maa seest wälja wõtnud ja hakkab hoone poole tulema.

„Hobused on alles,“ hüüab sulane ja küsib siis imestades: „Kas teie, peremees, hoidsite oma rahakassat aias maa sees? Oleks ma teadnud, ma oleks wälja kaewanud.“

„Ei, ma leidsin selle,“ seletab peremees wastu. „See ei olnud minu kassa, ma leidsin.“

„Kuidas te teadsite sinna aeda otsima minna?“

„Ma... ma nägin niisugust und, mis juhatas.“

„Ei tea, mis seal sees wõib olla?“ huwitab sulane.

Peremees tahab teda ka üllatada ja awab kasti.

„Kuld! Ja kui palju! Kasti ääreni täis!“

Sel silmapilgul läheb tüdruk kaewule wetti tooma ja sulane hõikab:

„Mari, tule waata, mis peremees maa seest leidis!“

Mari jookseb wutt, wutt peremehe juure, löök kaks kätt okku ja imestab:

„Kuldrahad! Kui palju!.. Kas maa seest leidsite?“

„Maa seest jah,“ toriseb peremees, kes selle uue tunnistaja juuretuleku üle pahane. Ja pöörab siis kihwtijelt sulase poole:

„Waata, oleks teie selle leidnud, oleks kohe ühe kolmandiku omale saanud, aga nüüd midagi!“

„Kuidas ühe kolmandiku,“ imestab sulane. „Kõik ikka.“

„Aga minu maa! Mis minu maa sees, on minu. Leidmise eest üks kolmandik.“

Peremees läheb majja.

Sulane kõnnib taha, mõeldes aia wälja. Tema silmade ette kerkiwad pildid okkupatsiooni, sõjaajast... Mäletab, kuidas, kui ta sõjast haawatuna koju tuli, peremees tema emale weidi rukkijahu müüs...

Kibe on kurgus.

*

Ühel päewal tulewad Tuhakulmule kaks riigiametnikku. Kui nad sisse astuwad, käib muigaw naeratus üle sulase näo.

„Mis teie olla maa seest kulda leidnud?“

„Jah, natuke,“ wastab peremees, kes sulase ja tüdruku juuresolekul maha jalata ei julge.

„Siis, olge head, tooge see jüa.“

„Miks?“

„Eks te ju seadust tunne, et kõik maa pöue warandused on riigi omaks tunnistud.“

See oli pauk! Ja peremees kukkus...

—o—

Wareste jahil.

(Ajaloolised pudemed.)

„Kae kurat, üks olegi tõsi... kaitseleitlastel püssid käes!“

„Mesja mämised... ei lasse rahulikult magada!“

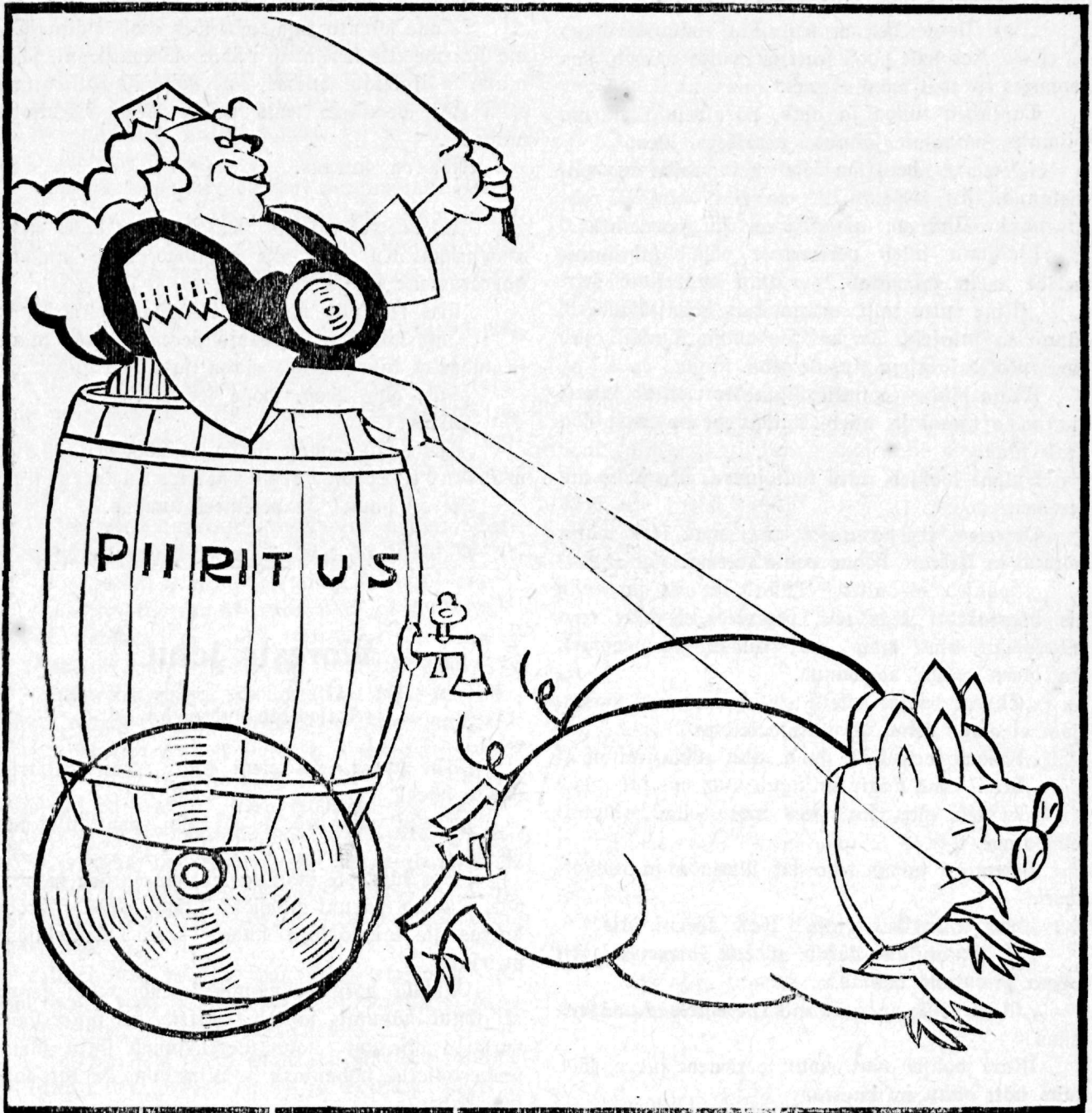
„No, Jüts, ole ikka partei mees ja ära maga... näe, wanad paruni püksidki jalga ajanud, krõbe kaekas ja laiaäärtega kübar peas... nastajässi purrsui!“

Puujilla kõrwale kummuliatud paadi serwa alt ilmub käputäis fassitud juukseid, siis suure sinise muhuga otjaesine, kaks ülestursunud sinist silma, ümberwisatud kohwitassij kujuline nina ja tutt fassitud habet.

„Kus, kus?“

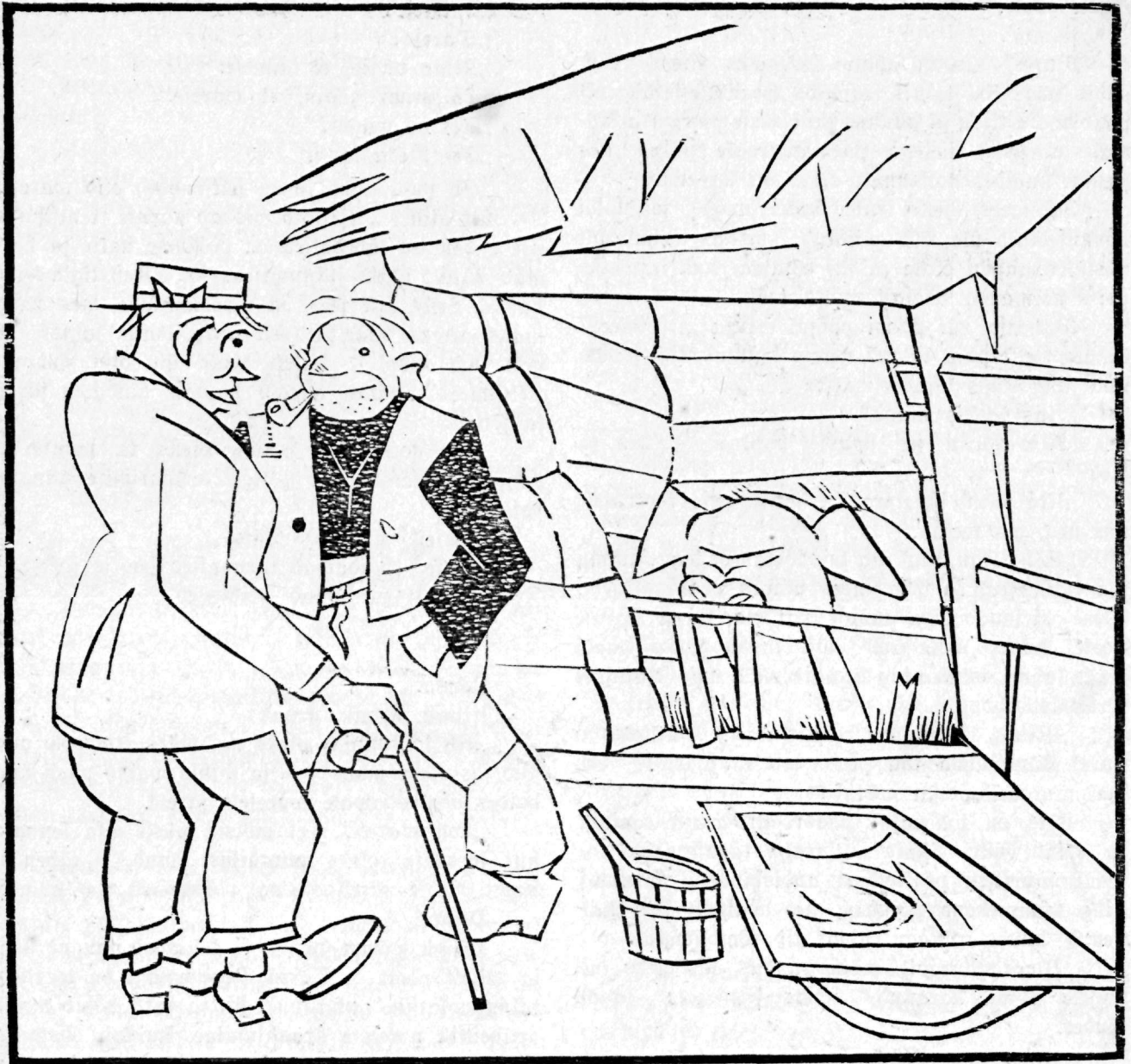
„No sulle wa kaitseleitlane püssiga nina otja, anna tubli wõmm kõrwade wahjale, siis ja alles näed... waata!“ Paadi põhjal istuw feltimees näitas teisel pool silda seiswat meest, kes, selg rääkijate poole pöördult, püssi käes hoides puulatwu wahjib.

Gori joon. E. I. puul.

Küll kaua endid oleme
Euroopa' wiia püüdnud me,
nüüd asjad seatud roopasse
ja sõidame Euroopasse!

Gori joon. E. I. puul.

MEIE SUWEKORTERID.

„Mis? 20 tuhat suwe pealt selle lauda eest?!“
„Ma wõi' teile ka paar tuhat odawamalt tehä,
aga siss jääb siga kaasüüriileks!“

„Ahha... näen. Kae kuradit — ongi õigus. Näe, näe, lafeb. Hoiat alt.“

„No ega ta sind oma lõõtspüüjiga maha lafe... näed ometi, lambapea, et ta üles sihib ja hoopis teisele poole.“ — — —

Põmm...

Wares, kes hädadohtu märgates tiivetele tuld andes põgeneda tahtis, raputas haavlitest tabatult paar korda tiibu ja kukkus läbi okste puu all suikuvale näruste riietega päewawargale pähe, kes pauku kuuldes kohkunult püsti oli karanud.

Jahimees, kellel juba kaks warest jalgupidi kokkuseotult üle õsa wifatud, wiskas rahulikult püsti rihtmapiidi õlale ja jäi ootama, kuni ajalehepois kolmanda pöösast wälja toob.

Waheajal oli paadi põhjal istuja „selfimees“ isikule, kelle pähe lastud wares kukkus, ligi jooksnud ning küllis osawõtlikult:

„Kas laskis külge?“

„Mis kurat see sinusse puutub — kes ja oled?“

„Ma olen iseseisjaw... mine pese lontrusele üks ära, ma toetan.“

„Käi põrgu, küll ma teie toetamist tean: ammu ma tulin sealt...“ ja mees näitab pealtigutusega Wene kiriku nurga tagast paistwa türmi katuse poole, kuna „iseseisjaw“ käsi tasku lüües paadi poole tagasi astub ning araminewale wareselaskjale järele hüüab:

„Mesja, kaabakas, plärtsutad... kellele ja kurat kananahtka ihu peale mõtled ajada... eks me näe, kelle oma wõtab!“

Jüts on waheajal paadi alt wälja roninud ja ootab jõllis silmil selfimehe tagasitulekut — teda ümbritseb pooltosinat uudishimulisi turunaisi ning kümnekond poisikesti, kes wahetewahel katkenud kuuwarukaga nina alt tõmbawad.

„Waata kuradit, wähe puudus, siis oleks inimesele ninna karanud,“ sõnas selfimees tagasi jõudes.

„Näete nüüd — ka wares ei wõi wabariigis ümber lennata... tassiwad kruusaauku — ja mita kurja tegi?“

„Wares... wares. Näe — nemad wõiwad keskpäewa ajal tänawal püssi paugutada ja sine ei tohi suudki lahti teha; see on siis wabadus!“

„Kurratt... Bleimannile kõne kirjutada ja las' pärib riigikogus aru — mis eest me' neile palka maksame. Jüts, kas kirjutada oskad?“

„Keda ja lambawirastus tõgad — ega ma mõni pursui ole!“

„Näe — laskis, lontrus, ometi inimese maha ja ole wagane kui sukkl!“

„Waresse laskis maha,“ sõnab keegi möödamineja wiimast lauset kuuldes.

„Inimese!“

„Waresse!“

„Mina nägin, et inimese.“

„Ja mina nägin, et waresse.“

„Kes on wares?“

„See, keda lasti.“

„Ah soo... wõi meie selfimehed olid waresed — Jüts aita.“ Iseseisjaw wiskab näruse frentsiikuulise riidehilbu lähedalseiswa poisikeste kätte ja kahmab Jütsilt igaks juhtumiseks jõe äärest ligiwõetud kaika. Selle aja sees on möödamineja, kes paremaks arwas kakeluse eest ärarahoidmise suhtes jalgele tuld anda — teisele poole silla otja jõudnud. Selfimees waatab temale kaigast näidates järele ja sõnab:

„Ära jooksis... muidu oleks ta saanud... pursuide sülelakkujat... Aga arupärimise anname siis!“

„Sisse,“ kinnitab Jüts.

„Sisse,“ kordawad turunaised kooris järele.

„Sisse,“ karjuwad poisikesed.

Põmm.

Kraak, kraak, kraak!

„Ah ja sunnik; oleks ma wähe ettepoole wõtnud siis oleks maas“ — ja laskja wahib püssi käes hoides äralendawale waressele järele.

„Loll wares... ei mõista püssi otja lennata, kui lastakse, oleks paradisis olnud,“ tähendab keegi kütile järeljookswa poisikestekarja hulgast.

Põmm.

Põmm, põmm, põmm — kõlawad paugud ühelt ja teiselt poolt... Tartu Doomemägi on weriseks lahinguplatsiks muutunud, siit ja sealt kõlab meeleärasheitlik warüste kraaksumine, kuulub okste raggin, lendawad waresesuled, ... poisikestekari jookseb ühelt teisale — õhust langenuid furnukehi ja maas tiwadega rabelejaid haawatuid koristes, kes wahajelt „sanitaari“ nokaga tabada püüawad.

„Kuradisilla“ alla posti tahja on peitu pugunud maalt linna sõitnud abielupaar, kes omawahel kohkunult mõtteid wahetab. Taat on end hoopis urka litsumud ja hoiab kaitseks tühja piimalännikut silme ees, kuna eit aegajalt silla samba tagasi „wälja ilma“ waadata püüab.

„Ei tia n'd, kas on parunid wõi punased?“

„Mene n'd võta kinni... kui palju sul, Jäsil, raha ühes on — ae?”

„Mes teda tühja puru n'd — — piimarahaga kokku n'd tuhande ümber korjab!”

„Oh ja taewas... kui üle tuhande, siis ta pawad ää! Siis arwawad purjuks — ehk annad muist siia, ma tsuskan sukajärde...”

„Wõta wai kõik... ei tea, kas piipu wõiks tõmmata?”

„Kasja hullu... mõni näeb suitsu ja mes siis!”

„Ei tea n'd herrad, kes need peaks olema, kas punased wõi walged,” jõondas lõpuks eideke möödaminejalt kaubafellilt küsida.

„Roni, Mats, wälja, ära karda — „Postimees” kuulutas warestele sõda, sind ei puutu keegi...”

„Wai warestele... kae koradit, mes nad weel wälja ei mõtle” — ja küllamees ühes eidega astub, piip hambus, piimalähker õlal, wäljakutsuwalt ümber waadates, kui tahaks öelda:

„Minu pärast wõi lõhkegu pomm piimalähkeris — meest see ometi ei hirmuta.”

Mööda astuwad kaks jahimeest. Ces peenikese pika ninaga koer, taga — kari uulitsapoisja.

„Pagana peenike hagiijas... olgu ta hiir wõi karu, jääsk wõi wares... kõik ajab püssi ette...”

„Aga minu püis... no on riist — nii kui ise kijuks loomad ligi. Näe, siin ta on — ja mees raputab uhkelt jalgupidi õlal ripnewat warest — paarisaja sammu kauguselt... waewalt nägin ja — esimese pauguga tofs wäljas... oleks weel mõni rumal põldpüü wõi koguni ani, aga — wares!..”

*

Jalutasin mõni päew peale lahingut Doomes. Ja tõesti: mitte üks wares ei riku seal enam tõlise tartlase pühapäewa tuju. Ka riigikogu pudemetes ei leidu iseseiswate arupärimistest kihku ei kahku!

Arwatawasti on Kingisjapp arupärimise „trükkimise” kallal kibedasti ametis ja seab Alliksoole sütitawa kõne kokku... Wõi mis eest nad s' palka saawad — mis neil muudki teha on.

Loodame lähemas tulewikus... kuid kuulda-wasti ei hääleta seekord rahwaerakond iseseiswatega ühes. Maaliitlased jääwad warest asjus kindlate andmete järele erapooletuks, kuna taewaliit süüta walatud were eest kättemaksmist nõuab ja parunite ringkonnas nurinat kuulda on, et neid warestega wõrreldakse.

Elame — näeme!

Aga huiwita oli see wareste jaht.

Lehtmetsa Kaarel.

Üllatus.

Rahwasaadik Kõnemees oli parajasti oma homnikufe eine lõpetanud, kui ukse peale koputati. Kuna ka kutsumata külaliste seas teatud protsent isikuid on, kelle wastu ka omas majas kuni teatava piirini wiisakas peab olema ja kelle silmade eest enda eraelu wiimase wõimaluseni warjata tuleb, siis oli Kõnemees esimesel silmapilgul kohmetanud ja ta kaks tuhnikat silma otsisid abitult ümberwaadates sündsat kohta, kuhu tshekipiirituse alt tühjaksjoodud pudeli igaks juhtumiseks „tsuskata” wõiks, sest mine tea, wast tuleb wastasrinna partei esimees, kes tunaeilasel koosolekul lubanud temale nelja silma all waba Setumaa kodanikkude sundusliku ristimise üle augu pähe rääkida, sest omawahelisel kooswiibimisel peale banketti minister x auks olla see küsimus lõpulikult lahendamata jäänud. Ning sellepärast otsustas rahwasaadik Kõnemees igaks juhtumiseks „walmis” olla. Ta pistis tühjaksjoodud pudeli nurgas seiswa postamendi taha ära, kohendas oma kortsu wajunud ülikuue „wastuwõtte walmis” ja hüüdis julgawal rinnahäälel, mis temale kui rahwasaadikule igapäewastel koosolekutel wastasrinna kõnemeestele wahelkarjumiseks nii omapärane, — „sisse!..”

Kuid, nagu näha, oli Kõnemees eksinud. Tuppastus kirjakaandja ja ulatas temale waresjalgadega kaunistud ümbriku, tõstis jumalagajätteks kolm sõrme mütsi juure ja kadus; ainult porised jäljed jäid järele. Kiri oli, nagu postitemplist näha, Lõuna-Eestis posti peale pandud ja ta kaalus walmuse järele otsustades rohkem kui kakskümmend grammi, mispärast wiitemargalise pealekseebitud kirjajamargi järele otsustada wõis, et siin meie postiajastustel filmapaari wahete jäänud riigi warastamisega tegemist on.

Ümbriku awades leidis Kõnemees sealt tofina wiinatshekkisiid ja taskuraamatu lehele pliiatsiga kirjutud kirja.

Kiri käis järgmiselt:

Kirjutud 20 sel kuu päiwal.

Minu armas miis ja rahwasaadik Tõnu Siim.

Joba väga kawwa om sellest aiaft tagasi, kui sina minule kirotid. Nagu näha, om sinul jäl tähtsambate asjadega tegemist ja ei ole aiga minule kirotada. Mina olin joba walmis uskuma, et ja jäl päälinnan linna reilidega pillekaari lüüd nik uma abikaasa päris ära oled unustanud. Tõstre Jaakup, kes minewa nädali päälinnan käis,

olla sind jääl koke päris tageda taiwa all wõõra naistega ümber aamas näinud. Nihukene asi pole ikke ilus ja sa piats wahesd ikke ka minu pääle mõtlema. Ja siis ütles ma sulle, et saada meie postkunturi minu nime pääle üks nihuke rillegramm, et teadustad, et oled meie wabariigi residendiks wailitus, muidu sõimab mind Kusta Andres ikke edasi, et ma waese rahwajsaadiku naine pia olema, aga mitte residendi prowwa.

Ja siis teadusta mina weel, et tunaeila omumuku kell puul üks sündis meie majas sinu seaduslikul apikaasjal üks poisi-jõmm nimega rahwajsaadiku Tõnu poig August Triinu tütar Kifell. Selle nime walisin mina ise tema jauks wälla ja tulewa laupal saab see nimi seaduslikul tiil temale kaela määritud.

Otan sind selleks ajaks suure uigastusega (igatfufega!) koju ja sa tule ja wõta seki peiritust ühes, sest ilma selleta ei saa ristimist toimetada.

Sinu naine Triinu Jüri tütar Pasta!

„Raske,“ ohkas Kõnemees: „raske on naise-mehe elu ja iseäranis weel siis, kui sa rahwajsaadik oled!“

Tühjaksjoodud pudelile tekkis nagu iseenesest uus asemel.

Leon Hart.

—o—

Kiri Tartust.

So.

Nüüd on need Tartu suured sündmused selleks korraks läbi ja wõib hinga tagasi tõmmates neid meeletuletada.

Kõige pealt need armsad soomlased.

Kuidas nad terve üliõpilaskonna kihama panid!

Juba mitu kuud enne nende tulekut arutati küsimust, kuidas naabreid võimalikult wääriselt wastu wõtta. Arutati küsimust, sügati kukalt ja arutati jällegi küsimust. Edustus luges oma kassas olewa rahamatukese üle ja uuesti kukla sügamine. See ilma kord on wäga kuri ja ei toimi asju sügugi õieti. Ehk küll raha liikumas palju, ei taha ta kuidagi moodi sinna koonduda, kus teda enne pole.

Ja nii sügati kukalt, kunni weel nädal külaliste tulekuni aega jäi. Siis oli suur ehmatatus, et kõik weel tegemata ja aega wähe. Ja algas suur jooksmine.

Tulid külalised. Sirged, ümargused poisid kui pagaritaiad. Walged mütsid lainetasid kui meri.

Müristasid wastuwõtjatele paar wägewat lauulu ja mündi saatjatega keha kinnitama.

Ent õhtul peale juurepäraast kontserti, peale suurt waimustust, peale wägewat käteplaginat ja bis'isi mindi üliõpilasmaja banketile.

Banket oli korraldatud juure kiiruga. Et kõik näiks külalistele ilus ja kena, et nad oma umbruses ainult lilli näeks, oli rohkesti hoolt peetud tuju tõstwa materjaali eest. Ja et welled sellest materjaalist lugu oskaksid pidada, näitas wärs-tigi järk-järgult tõusew tuju. Pahandus üks prouake, kes sarnase tujutõstmisega sügugi peri polnud. Pidas wägewa kõne. Seinad aina rakkusid. Ja laskis elada lõpuks karsket Soomet. Tõsteti siis ühemeelelt ja waimustusega napsuklaasid ja tühjendati need karskuse terwiseks.

Küsis üks külaline naabrit, mis proua küll kõnelenud, — kõigist aru saanud, mitte aga sellest..

Lahkudi wastu hommikut kõige ülavamas tujus. Suomen wellest läksid koju puhkama, ent oma mehed jäid weel olengut lõpetama. Lõpetasid ja lõpetasid. Ning kui juba tõesti lõpetati, siis oli mõnel mehel õige hahatsemisewäärt wälimus.. Siiski oli kõik nii, nagu ta olema pidi. Ainult wäike arwete õiendamise wärwide wahel. Ainult wäike.. Ent nüüd tean ma, miks osa üliõpilasist wärmimütsi austab — et arwete õiendamisel oma mehi wastastest eraldada. Sest ka sõjawäed kannawad igal maal isemundert.

Hm — ja.

Aga järgmine päew oli ilm itus. Päike paistis ja taewas oli taewa karwa sinine.. Ja soomlaste eest peeti hoolega hoolt.

Õhtul oli „Bürgermusses“ wägew pidu. Tantju mis hirmus. Suomen poikadele olid aga „Bürgermusses“ pörandad seekord liiga pehmed. Ja Wiron poikadele kah.

Lauldi. Kallistati. Suudeldi. Ehitati Soome sõda. Wannuti igawest truudust. Ine.

Siis mindi waksali. Platwormil eelmise programmi kordamine. Ja siis hale ja kurb lahku-mine. Rong liikus. Liikus. Laks. Kurjad keeled rääkisid — wiinud kaasa palju südameid. Neinde südameid.

Nii lõppesid need tähtsad päewad. Ent järgmisel päewal loeti jällegi hoolega raha. Loeti. Loeti. Ja sügati kukalt. Kukalt ja kõrwatagust ka.

Ja siis tulid meelde eksamid. Oi taewake, eksamid!..

Ent kui maxima asemel sufficit tuli, sügati jälle kukalt ja tuletati Suomen wellest meelde. Ning tihti läks lugu weel halwemini ja siis palus professor wiisakalt nii lahke olla ja sügifel uuesti tulla.

Oh neid eksamid küll!

Wäljas hirwitab päike, aga sina ... aga sina.. Tphui põrgu..

Onnelik see, kes unustab, et käes kewade.

Ja kewade, kus ei ole enam wareseid. Wõid rahuliku südamega hommiku wara ja õhtu hilja Toomemäel anduda luulele. Ent siiski.. On ilmunud teine pahe. — Pöörivad silmi, laotad käsa, tunnend, kuidas pühja waimustus rindu asub, rii-

Gori joon. E. I. puul.

KINDEL TUNDEMARK.

„Ma ütlen sulle, see wana äraneetud aeg tuleb tagasi — eila pakuti mulle tööd!“

midki kerkiwad keelele ja korrage — pirrr — jääsk!.. Kõik mokas! Lööd jääse maha ja leiad, et oma luulelised mõtted ühes jääsiga oled maha löönud.

Ei. Tarwis on weel organiseerida üks sõjakäik. Sõjakäik jääskede vastu. Kõik jahimehed püüsidega platsi! Häwitame jääsed! Nad inewad inimese peast suured mõtted, nad kihvitavad luulelist waimu. Maha jääsed! Ja kui püüsid ei aita, toogem suurtükid platsi! Suurtükid platsi!

Aga kuhu mu kirja järg jäi?..

Ah — soo.

... Istud raamatu taga ja kujutad ette, et paksu lund sajab. Ja waresed ei kraaksu mitte. Puu, mis seal eemal walgendab, ei ole mitte õitega kaetud, waid lumega. Lumega. Lilledel lõhn, mis aknast sisse tungib, on ainult haisumise pettus. Kinni aken! Soo.

Nüüd, tähendab, võib siis õppida.

„с ово цѣнность уют ебляется въ субъективномъ и обективномъ смыслѣ...“

Kas te olete O. Lutsu „Arusaamatu lugu“ lugenud? Ehk näitelawal näinud? Ja?

No waadake, minuga on punktipealt samane lugu.

Hädawaewalt saan lõpetanud „обективномъ смыслѣ“, kui ülewal hakkab mängima gram-mofoon“. Käriseb, müriseb. Kuuldub midagi marfi taolist. Ja kõrwal toas on muidugi laps. Ja see nutab muidugi. Ent õues — õues ei ole mitte ainult kukk, waid terve kari kukkese ja kanu. Ja need muidugi laulawad ja kaagutawad. Nende keskel jalutab ringi wana Saksa eit ja proowib kanu waga ebawiisakast kohast, kas muna warsti saab. Siis seletab kellegile üle hooi:

„Eila munnema minnu kannad hulka munnema, aga tänna ei mõtlemagi üks munnema...“

Kui kuulen kõike seda, tuleb peale meeleheitmine. Küsin tuttawalt, kas neil haawlipüüsi pole. Ei, muidugi, ega ma ennast maha lasta taba, aga kanu, kanu! Nagu waresedki.

Ent nüüd on weel noor kits õue peale siginud.

Ja wana Saksa prouake tõreleb lastega:

„Miks teie panema mitte see warrawa üks kinni, wäike kitfi wälja minnema...“

Oi — jah.

Ma ei kirjutagi parem enam...

Jutustame õige ühest tähtsast sündmusest, mis wiimaseil päwil juhtunud, kuid mida ühestki ajalehest leida pole.

Juhtus see nimelt akadeemilise noorsoo hulgas. Üks noorsoo leeridest, kes kannab musta põh-jaga mütsi, oli waenu jalal leeriga, kes kannab sinise põhjaga mütsi.

Oli niisugune sündmus, et mõned siniste mehed olid pääsenud kurikawalaid wõtteid tarwita-des mustade maija ja selle katusest rööwinud ära lipu, mis iga leeril auks ja uhkuseks ja mida wõõras käsi ei tohi rüwetada. Küll oli jooksnud majahoidja puuhaluga rööwijatele järele, ent need olid juba kaugel ja kargajid woorimehe peale.

Wiisid siniste mehed rööwitud lipu ühte niisugusesse maija, kus on palju naisterahwaid ja aus käiwad wahest meesterahwad, ning riputasid lipu mainitud maha aknast wälja. Millisel teel sealt lipp oma õigele kohale tagasi rändas, sellest waikib ajalugu.

Ent mustad olid täis kättemaksmise wiha siniste vastu.

Ja tuli tasumise silmapilk.

Sattusid siniste lipurööwijad raekoja ees wassumisi mustade kättemaksjatega. Mustadel olid kep-pid, sinistel aga mitte. Algas kibe lahing, milles mustad oma wihakarikat suure agarusega tühendasid.

Läks mööda juhtumisi üks wärwita mees, nägi siniste häda ja hakkas tal hale meel kaas-wõitlejaist. Tõttas ülikooft, kus oli parajast! koos palju siniseid, ja hüüdis üle koridori:

„Poissid, teie mehed raekoja ees hädas!“

Ja algas siis suur jooksmine. Otsiti kähku keppi ja tõtati raekoja poole. Ent abi oli hiljaks jäänud. Juba walitses rahu taewa ja maa wahel ja mustawärwi mehi polnud enam tepski leida.

Sest ajast käiwad musta- ja sinisewärwi mehed uulitsail kaigastega.

Ent wärwideta mehed tunnawad sellest suurt lõbu ja hirwitawad. Hirwitawad. Sest nende wahel walitses kord ja rahu ja igatsewad nad ühist mütsi, sest neile ei meeldi tepski see sõjakas teerielu. Sõdiwad vastu aga sellele wiimise ägedusega wärwi-mehed, walmis wõitlema wiimise weretilgani, sest tunnawad nad sellega uuristatawat oma jalgealust ja näewad oma kadumise algust. Nad moodustawad üliõpilaskonna wäikekodanuse ja kadaka-saksluse, sest peawad kinni jakstelt pärandatud wärwidest ja traditsioonest niisama wiisalt kui kada-kad oma rööpaliisest Saksa keelest ja „peenetest“ kommetest. Jah, ja armas taewas küll! Eks pea ikka ju tänuga mälestama rahwast, kes meile pä-randanud oma kultuuri ja teinud palju head. Palju head. Ent ärgem põlgakem seda kultuuri mitte, waid pidage igawesti armsaks ja kalliks. Amen.

14.V.21.

Jr

—o—

Päewaudised.

Harjuwärawa mäel

mängib juba nädalpäewad suwemuusika. Kolm tõrda nädalas ei ole au-, plangu- ega muud piletid nakswad, siis lastakse kõhe päris muidu sisse. Ainult wäljatulekuga on siis täbar asi, kui sa einelaua juures wäikse „topsi“ ära oled wisanud, siis hakkawad kimbutama ja nõuawad „wäljamineku“ maksu. Muidu on õige rahulik ja võib nugade ja kahwlite helina saatel hea kuulmise juures mõne üksiku muusikalise pala ära kuulata. Wähepe kuulmise juures ja kurtidel on see aga täiesti wõimata.

Tulewal pühapäeval,

nagu kuulda, korraldab pealinna tanta selts 15-bureisju Piritale ja tagasi. Lõbusõit pannakse toime ajakohastes tingimistes: Hommikul kell 8 sõidab hiljuti Kadrioru rannas „kuiwalt wedelale“ weetud praam lõbusõitjatega wana patarei juurest Piritale. Jõe suus minnakse kaks korda põhja ja otsitakse mere sügawusest muusika saatel Piritale waremeid. Kell 12 korraldakse Piritale silla pealt perekondlik uppumine. Osawõtmine eest wõib ainult eluga maksja, — päewakorra tähtsuse puhul kaotawad kõik maailma rahad oma maksuse. Peale lõunat on jões wee peal käimise wõistlused, — süstades ja ilma. Auhinna saab see, kes 2½ tundi wee all olles päästjaid sunnib oodata. Kell kuus õhtul pehjetakse rahwas korraldajate poolt laiali ja mõistetakse nädalaks ajaks linna piiridesse elama. Wäljasõidu üle ilmub „Päewalehes“ kolmewärwiline kuulutus.

Kaarli kiriku ümbrust,

mis nii õudne wälja näeb, hakatakse kiriku nõukogu poolt ilustama. Einnawalitsus on soowi awaldanud osa kulusi enda anda wõtta. Nagu kuulda, ehitakse kiriku juures olewasse aeda puiestik ja waimulik kabaree. Et soowimata publikumi ära hoida, selleks antakse igale koguduse liikmele kuu kaartid, millega alleele jalutama ja warieteesse waimulikkude kontserti ja „õnnistatud“ torti nautima pääseb. Wõõrad pääsewad sisse ainult liikmete soowitusel. Kuuldawasti tahetakse leeripoisja tee kruusatajatena ja palgiwedajatena ära kasutada. Asi olla praegu käärkambris harutusel. Igatahes saab meie kirik nägusama wäljanägemise.

Leon Hart.

—o—

wapikawandj asjus.

Tähele pannes, et Lääne-Euroopas igal linnal, maakonnal ja alewil oma wapid on, otsustanud Keila mehed (kes igas asjas teistest ees) Keila alewile ka üht wapitükki muretseada. Ettewõte, wõi kawatus, nagu kuulda, läinud wälja seltside liidu poolt.

Olla arwatud, et Keila wapp niifugune peaks olema, mis Keila elust kõik ära ütleks. (On wististi eksiarwamine: waewalt saaksid nad rääkijat wappi luua, wõiks saada tehtud wapp, mis kõik ära näitaks [mitte ütles]).

Nii oleks siis wapp peajoontes järgmine:

a) Keskpäigas üks jämeda- (ehk ka pika-) wõitu mees, na' umbes mõisnikutaoline, mis tähendaks, et Keilas walitseb alles wana hea aeg.

b) Mehe ühte kätte oleks paigutatud postipoisi piits, teise kätte sawitõstmise kellu, mis tähendaks, et Keilas on hobuse-postijaam ajutatud

ja niisama ka sawitõustus sisse seatud, kus piilupartii, kausisii, ööpotta ja muid kultuuri efemeid walmistama hakatakse.

d) Mehe pea peal mütsi wõi krooni kohuseid täidaks üks konserwikarp pealkirjaga: „72 solotnikku rammusat loomaliha, 2½ tera pipart ja loorberilehta kunstimaitse järele.“ See karp ei tuleks mitte wastu pead panna, waid peaks 4½ wersjokki kõrgemal seisma, ühenduses olles jonguliste traatide läbi, mehe kõrwadega, mis tähendaksid, et Keila mehed head konserwaatorid on ja et Keila alewil oma elektrijaam on olemas, kus kuuwarjutuse proowiji tehakse.

c) Mehel oleks jalas — ühes järeaga saabas, teises kamaas, mis jällegi tähendaks, et Keila on kuulus jalanõude walmistamisega, mis wiisadele tõsist konkurenti mängiwad.

Nii siis. Jääme huwitusega Keila meeste wapi-sünnitamist ootama. Keilas sünnib nii mõndaigi. Jah, nii mõndaigi!..

Mischa.

—o—

Kirjawastused.

P. K—k, Tartust. Kaastööd tarwitame. „Wested Taaralinnast“ jääwad järke ootama. Palume jatkata.

Mikk Sapitikk. Ja luuletate muu seas: Kafees ma istun, musta laga joon kui häbistet profaan ja kõrwal istub daam kui lõhkend Türgi barabaan. Ta kohwi kõrwa hammustab mu palet nagu torti... Oi, wõtaks pagan, seda suwitust, ja merd, ja päikest ja kurorti!..

Ka meie soowime sedasama, herra Mikk Sapitikk. Ja siis — tort, kui see heast tainast on, maksab hinda ja mispäraast kurordi daame tasuta nuumata? Sõitke kohje tagasi. Mikk, sõitke tagasi, Tallinnas on tordid hinnas ja te wõite peaga raha teenima hakata.

A. I—e. Narwa. Teie „poemist“ tarwitame järgmise salmi:

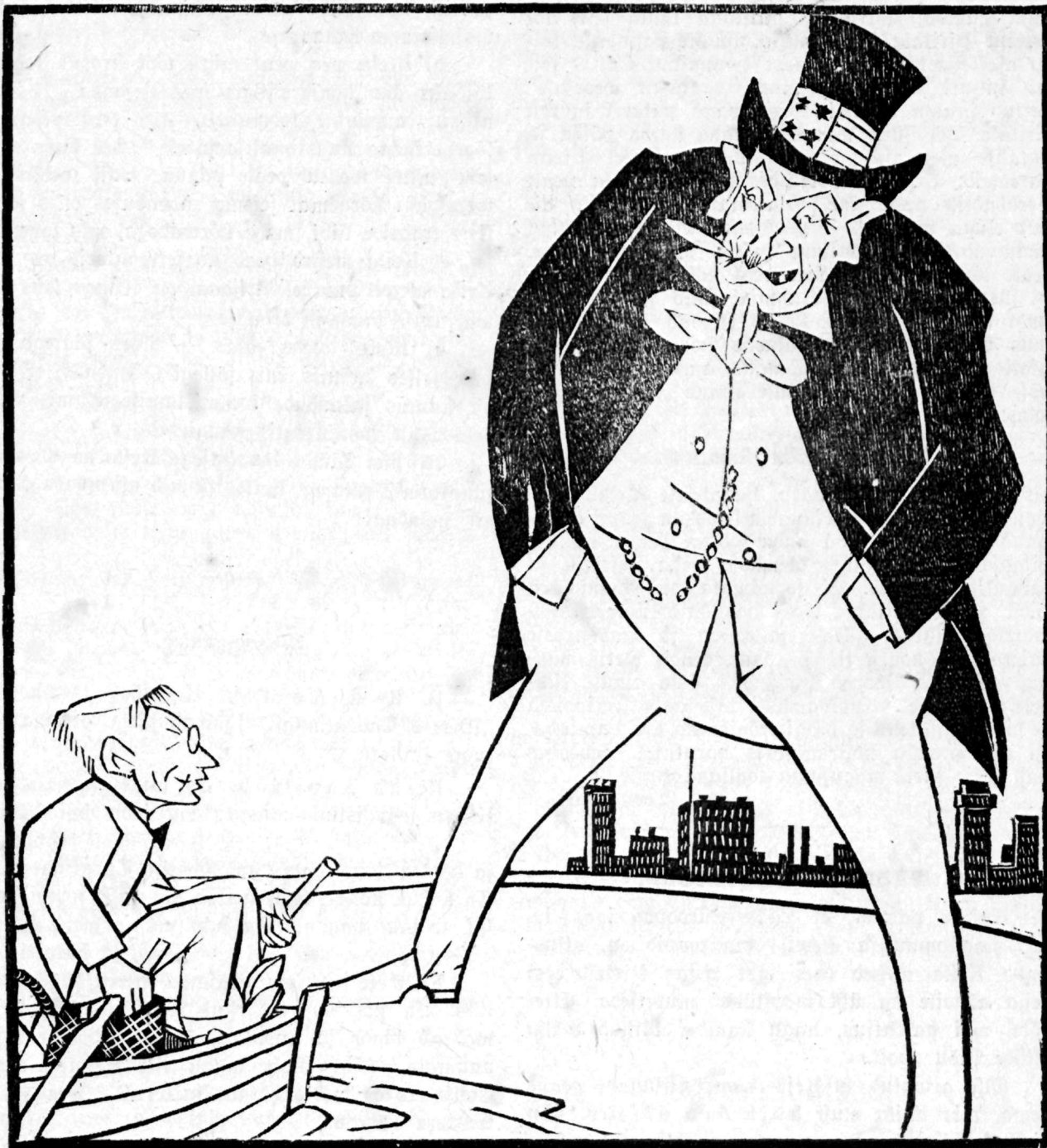
Isa tuli linnast pea oji purjus
ütles mulle oh ja lurjus
Narwa linna ja ei tea
asi põle seal nii hea.

Nagu näha, on isa teist siiski heas arwamises. Jumalaga.

—o—

KOLUMBUS II.

Meie esitajaks Ameerika Ühisriikidesse
on Kõstner nimetatud.

Onu Sam: „Aitsh a la tummitresku trikapulla neujork?“

Kõstner: „O well unkle, tara, nettu, brutu, sahkermahker, rewaalia, transwaalia, kapi-
taalia, dollaaria — — ehee!“*)

*) See on indiaanlaste emakeel. Kes teada tahab, mis see Eesti keeles tähendab, võib Martna
poole pöörata, sest ta tunneb meie välisesitajaid kõige peenema peensuseni läbi ja läbi.

Järgmine „MEIE MATS“ nr. 18 ilmub laup. 11. juunil

ilmub k.-ü. „M. Matsi“ kirjastusel. Wast. toim. G. Tõnisson (Gori). A. Kummeli (e. G. Kalla) trükk, Tall.